Кам’янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Історичний факультет
Кафедра політології та філософії

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри політології та філософії

Тетяна ГРУБІ

підпис

26 серпня 2026 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ФІЛОСОФІЯ

підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

за освітньо-професійною програмою **«Середня освіта (Мова і література (німецька, англійська)»**

спеціальності **А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями) предметною спеціальністю А4.02 Середня освіта (Мова та зарубіжна література (німецька)**
спеціалізація **А4.022 Німецька мова та зарубіжна література**

галузі знань **А Освіта**

мова навчання українська

2026-2027 навчальний рік

Розробники програми: Маріанна ПЛАХТІЙ, кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри політології та філософії

Ухвалено на засіданні кафедри політології та філософії
Протокол № 10 від 26 серпня 2026 року

ПОГОДЖЕНО

Гарант
освітньо-професійної програми Ольга ДОБРИНЧУК,

Зміст робочої програми навчальної дисципліни

1. **Мета вивчення навчальної дисципліни**. Метою вивчення філософії є формування критично мислячої, всебічно розвиненої особистості, здатної до самостійного світоглядного визначення та ефективної професійної діяльності, що досягається через розвиток системного аналітичного мислення, навичок логічної аргументації та оволодіння інструментами для етичної рефлексії та самостійної побудови світогляду. Філософія забезпечує інтеграцію знань, отриманих у різних галузях (природничих, технічних, гуманітарних), сприяючи формуванню цілісної наукової картини світу та дозволяючи здобувачу освіти не просто засвоювати знання, а й ставити фундаментальні питання, знаходити власні обґрунтовані відповіді на виклики сучасного світу.

2. **Обсяг дисципліни**

Найменування показників	**Характеристика навчальної дисципліни**	
	денна форма здобуття освіти	
Рік навчання	2-й рік	
Семестр вивчення	4 семестр	
Кількість кредитів ЄКТС	3 кредити	
Загальний обсяг годин	90 годин	
Кількість годин навчальних занять	30 годин	
Лекційні заняття	16 годин	
Практичні заняття	-	
Семінарські заняття	14 годин	
Лабораторні заняття	-	
Самостійна та індивідуальна робота	60 годин	
Форма підсумкового контролю	екзамен	

3. **Статус дисципліни**: обов'язковий освітній компонент загальної підготовки (ООК 03)

4. **Передумови для вивчення дисципліни** базується на знаннях здобувачів вищої освіти, отриманих у результаті вивчення предметів суспільних дисциплін у закладі загальної середньої освіти.

5. **Програмні компетентності навчання**

Інтегральна компетентність. *Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі й практичні проблеми у сфері професійної діяльності вчителя іноземних мов (німецької, англійської) та зарубіжної літератури та/або у навчанні, що передбачає застосування теорій, сучасних технологій та методів навчання і характеризується комплексністю та невизначеністю умов організації освітнього процесу в закладі загальної середньої освіти (рівень базової середньої освіти).*

Загальні компетентності:

ЗК 04. Здатність усвідомлювати сутність буття людини, шляхи пізнання світу, норми суспільної моралі.

ЗК 05. Здатність до міжособистісної взаємодії та роботи в команді.

ЗК 06. Здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 07. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, до застосування знань у практичних ситуаціях.

6. Очікувані результати навчання з дисципліни.

ПРН 03. Знає основні поняття філософії, форми і структури свідомості; дотримується культурних та етичних норм поведінки; володіє критичним мисленням.

Здобувачі вищої освіти після закінчення курсу мають знати: предмет, методи та наукові завдання філософії; основні поняття та теорії світової історії філософії; основні етапи розвитку світової філософії та її органічної складової – української філософії; найбільш важливі персоналії філософії, зміст основних першоджерел філософії; філософські методи та їх використання; уміти: читати та аналізувати філософську літературу; орієнтуватись в основних філософських течіях, аналізувати факти та явища, що відбуваються в суспільстві, самостійно орієнтувати свою світоглядну позицію, вести діалог, полеміку чи дискусію з приводу загальних засад життєдіяльності людини; аналізувати свою професійну діяльність та її результати в широкому контексті філософського бачення світу; критично осмислювати основні ідеї як української, так і зарубіжної філософії.

7. Засоби діагностики результатів навчання: виступ з основного питання на семінарському занятті, презентація виконаних завдань (зокрема, тестових, проблемно-пошукових), написання есе, виконання завдань самостійної роботи та їх захист, модульна контрольна робота (тестування, онлайн тестування у системі MOODLE, або у письмовій формі (теоретичні питання і тестування), екзамен (усна/письмова відповідь, зокрема із використанням модульного об’єктно-орієнтованого динамічного навчального середовища Moodle) та ін.

8. Методи навчання: словесні, наочні, практичні методи; дедуктивний, індуктивний, аналітичний, синтетичний методи, метод порівняння, узагальнення, конкретизація; пояснювально-ілюстративний метод, метод проблемного викладу.

9. Програма навчальної дисципліни

Денна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин	
	р а з о м	зокрема

		лекційні заняття	семінарські заняття	лабораторні заняття	індивідуальна робота	самостійна робота
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1. Філософія, її зміст і призначення. Основні етапи історико-філософського процесу. Теоретична і практична філософія						
Тема 1. Філософія як універсальний тип знань	10	2	2	-	-	6
Тема 2. Філософія Стародавнього світу	10	2	2	-	-	6
Тема 3. Філософія Середньовіччя та епохи Відродження	10	2	2	-	-	6
Тема 4. Західноєвропейська класична філософія.	12	2	2	-	-	8
Тема 5. Сучасна західна філософія Українська філософія	14	2		-	-	12
Тема 6. Філософське вчення про буття.	10	2	2	-	-	6
Тема 7. Філософія свідомості та філософський аналіз пізнання	12	2	2	-	-	8
Тема 8. Філософська антропологія та соціальна філософія	12	2	2	-	-	8
Разом годин	**90**	**16**	**14**	-	-	**60**

10. Форми поточного та підсумкового контролю.

Форми поточного оцінювання: під час семінарських занять (опитування (індивідуальне, вибіркове), взаємоопитування, обговорення проблемно-пошукових питань, перевірка виконаних усних завдань, зокрема тестових, підготовка презентацій, самоаналіз та ін.), контроль за самостійною роботою (опитування / тестування з використанням модульного об'єктно-орієнтованого динамічного навчального середовища Moodle та ін.).

Форма модульного контролю: модульна контрольна робота (проводиться у формі тестування, онлайн тестування у системі MOODLE, або у письмовій формі (тестування)).

Форма підсумкового контролю: екзамен.

11. Критерії оцінювання результатів навчання

Оцінювання знань, умінь та навичок здобувачів регламентується «Положенням про організацію освітнього процесу в Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка» (нова редакція)

(https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBBOVvL2bTCaLtRbcQA86/view) , «Положенням про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка» (зі змінами та доповненнями) (https://drive.google.com/file/d/1aD_jeL-jGRbDWAegkQ58tdMxxbqQKufF/view)

В умовах застосування дистанційних технологій навчання організація поточного і семестрового контролю відбувається відповідно до «Положення про дистанційне навчання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка» (https://drive.google.com/file/d/1c--sYRfDI_iAT7L766LprKB-x9GGKaEy/view).

Поточний і модульний контроль (60 балів)			**Екзамен**	**Сума**
Змістовий модуль 1 (60 балів)			40	100
Поточний контроль	Самостійна робота/ІНДЗ	МКР		
20 балів	10 балів	30 балів		

Критерії оцінювання семінарського заняття. Оцінювання на семінарських заняттях відбувається за 12 бальною системою відповідно до критеріїв визначених «Положенням про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка». URL: https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h7ZSJBBOVvL2bTCaLtRbcQA86/view

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи. Модульна контрольна робота проводиться у формі он-лайн тестування у системі MOODLE, або у формі тестування. Банк питань автоматично видає випадкових 100 запитань із бази (200 запитань) та оцінює правильність. Максимальна кількість балів за МКР – 30. Для зарахування модульної контрольної роботи мінімальна кількість набраних балів повинна становити – 18 (60%), Ваговий бал кожного запитання становить – 0,3, підрахунок балу, який набрав студент здійснюється системою автоматично.

Здобувачі вищої освіти, які за результатами виконання МКР отримали рейтинговий бал менший 60 % від максимальної кількості балів, виділених на цей вид роботи, а також ті, що не з'явилися для її виконання або не виконали її завдань, вважаються такими, що мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, ліквідація якої є обов'язковою.

Оцінювання модульної контрольної роботи:

МКР 30 балів	«відмінно»	27 – 30 б.
	«добре»	23 – 26 б.
	«задовільно»	18 – 22 б.
	«незадовільно»	менше ніж 18 б.

Критерії оцінювання самостійної роботи/ ІНДЗ (філософського есе)

Есе оцінюється в 10-8 балів, якщо: автором чітко поставлена проблема і представлена власна точка зору стосовно її вирішення; проблема розкрита на високому теоретичному рівні, простежені системні зв'язки предмету дослідження, подані обґрунтування заявлених характеристик з коректним використанням філософських та спеціальних термінів, що мають відношення до теми есе; надана аргументація власної думки з опорою на історико-філософську традицію в контексті проблематики есе; есе містить відповіді на всі питання заявленого плану або за відсутності плану повно розкриває заявлену тему.

Есе оцінюється в 6-8 балів, якщо: представлена власна точка зору(позиція, ставлення) стосовно вирішення проблеми; тема розкрита з конкретним використанням

історико-філософських та спеціальних понять у контексті відповіді(теоретичні зв'язки та обґрунтування явно не простежуються); надана аргументація власної думки з опорою на факти розвитку філософських уявлень з проблематики есе; есе не містить відповіді на одне з питань плану есе або заявлена тема розкрита не в повній мірі, зокрема не проаналізовані деякі суттєві характеристики предмету розгляду.

Есе оцінюється в 6 балів, якщо: представлена власна точка зору(позиція, ставлення) при розкритті проблеми; проблема розкрита при формальному використанні історико-філософських та спеціальних термінів; дана аргументація своєї думки з опорою на факти розвитку філософських уявлень з проблематики есе без теоретичного обґрунтування; есе не містить відповіді на два питання плану есе або заявлена тема розкрита не до кінця, а саме: опущена значна частина суттєвих характеристик явища, тобто розкриті лише деякі суттєві характеристики предмету дослідження.

Есе оцінюється менше як 6 балів, якщо: проблема розкрита на буденному (а не теоретичному) рівні; аргументація власної думки слабко пов'язана з розкриттям проблеми; опущений аналіз суттєвих характеристик явища, тобто розкриті лише несуттєві характеристики предмету дослідження; *також*, якщо: есе має реферативний характер без історико-філософського аналізу; містить історичне оповідання про філософів чи філософські системи; есе є плагіатом.

Філософське есе - невеликий за обсягом (від 2 до 5 сторінок, 14 шрифт, одинарний відступ), самостійний за змістом письмовий твір, в якому у вільній стильовій формі викладається обґрунтована позиція автора стосовно певної філософської проблеми. При написанні есе потрібно дотримуватися критеріїв грамотності, логічності, цілісності, ерудиції, оригінальності, самостійності і зрілості думки. Вимоги до написання філософського есе: виокремлення в структурі тексту короткого вступу, змістовної основної частини і обґрунтованих висновків; чіткість формулювання суті проблеми; поєднання глибини і всебічності розгляду проблеми з доступністю презентації власної позиції; логічність і послідовність викладу власної позиції; самостійність мислення і оригінальність викладу матеріалу; використання набутих філософських знань, оперування філософською термінологією; опертя на існуючі філософські підходи у процесі розкриття проблеми як для аргументації власної позиції, так і обґрунтованої критики протилежних позицій; відсутність академічної недоброчесності.

Тематика філософських есе оновлюється щорічно. Актуальний перелік тем, а також критерії оцінювання самостійної роботи, представлені на сторінці курсу в системі Moodle. Студент обирає тему із запропонованого переліку на власний розсуд.

Здобувачі вищої освіти, які за виконання самостійної роботи отримали рейтинговий бал менший 60 % від максимальної кількості балів виділених на цей вид роботи, а також ті, що не виконали її завдань, вважаються такими, що мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, ліквідація якої є обов'язковою.

Семестровий іспит (*40 балів*)

Якщо здобувач вищої освіти не відпрацював пропущені навчальні заняття, не виправив оцінки 0,1,2,3, отримані на навчальних заняттях; не виконав або виконав МКР, завдання самостійної та індивідуальної роботи менше ніж на 60% від максимальної кількості балів, виділених на ці види робіт, він вважається таким, що має академічну заборгованість за результатами поточного контролю.

Здобувачі вищої освіти, які не мають академічної заборгованості за результатами поточного контролю допускаються до екзамену.

Здобувачі вищої освіти, які мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, зобов'язані ліквідувати її в терміни, визначені графіком навчального процесу.

Здобувачі вищої освіти, які мають академічну заборгованість за результатами підсумкового контролю у формі екзамену, зобов'язані ліквідувати її в терміни, визначені графіком ліквідації академічної заборгованості.

В умовах застосування дистанційних технологій навчання організація поточного і семестрового контролю відбувається відповідно до «Порядку організації поточного та семестрового контролю із застосуванням дистанційних технологій навчання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (зі змінами)» (https://drive.google.com/file/d/15qM6nA_NtvOZxOYz4Hzc8DZNgnAiL_zz/view).

Іспит відбувається у форматі усного опитування здобувачів освіти. Студенти відповідають на три питання, що містяться в екзаменаційному білеті. За результатами відповідей можна отримати від 0 до **40 балів**; для отримання позитивної оцінки необхідно набрати не менше **24 балів**. Білет іспиту складається з трьох питань (1, 2, – теоретичні, 3 – проблемно-пошукове).

Приклад питань у білеті:

1. Німецька класична філософія: загальна характеристика.
2. Цивілізація як соціокультурне явище. Сучасна цивілізація, її особливості та протиріччя.
3. Проаналізуйте думки французького мислителя Ламетрі: «Людина – це машина. Людський розум теж механічне явище, він є результатом та умовою рухів, що здійснюються у людському механізмі. Тому людину можна назвати «дуже освіченою машиною». Чи погоджуєтеся Ви з позицією автора? Обґрунтуйте.

або

1. Філософська думка Стародавнього Китаю. Конфуцій про людину та її виховання. Даосизм про начала буття.
2. Свідомість як вища форма відображення дійсності. Структура свідомості. Свідоме та несвідоме.
3. «Я мислю, отже я існую». Кому належить даний вислів та як ви його розумієте?

Теоретичні питання 1-2 (по 15 балів) екзаменаційного білета оцінюються відповідно до таких критеріїв.

Критерії оцінювання відповідей студентів:

Високий рівень 40-36 б.	Здобувач виявляє глибокі фундаментальні знання теорії, повно викладає вивчений матеріал, виявляє розуміння предмета висловлювання, формулює своє бачення проблеми, виявляє розуміння матеріалу, може обґрунтовувати свої судження, наводити необхідні приклади, викладає матеріал логічно, послідовно. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
Достатній рівень 35-30 б.	Якщо відповідь здобувача відповідає тим самим вимогам, що і для високого рівня, але він допускає 1-2 помилки, які сам виправляє, і 1-2 недоліки в послідовності викладу матеріалу. Здобувач уміє наводити власні приклади на підтвердження нових думок. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
Середній рівень 29-24 б.	Якщо здобувач виявляє знання і розуміння основних положень дисципліни, але викладає матеріал неповно і допускає неточності у визначенні понять; не вміє досить глибоко і доказово обґрунтовувати свої судження і наводити приклади; викладає матеріал непослідовно Здобувач переважно дотримується принципів академічної доброчесності.
Початковий рівень менше як 23 б.	Якщо здобувач виявляє незнання більшої частини вивченого матеріалу, не володіє методичним апаратом, допускає помилки у формулюванні понять, які спотворюють їх зміст, хаотично і

	невпевнено викладає матеріал. Здобувач неспроможний виконати стандартні завдання навіть після спрямувальних питань викладача. Під час підготовки до відповіді (або в процесі відповіді) наявні ознаки академічної недоброчесності.

Підсумковий рейтинг з кредитного модуля (дисципліни)

Рейтингова оцінка з кредитного модуля – сумарна підсумкова оцінка за багатобальною шкалою рівня засвоєння здобувачем вищої освіти певного кредитного модуля (навчальної дисципліни) упродовж його вивчення. Критерієм успішного проходження здобувачем вищої освіти оцінювання результатів навчання є досягнення ним мінімального порогового рівня оцінок за кожним запланованим результатом навчання освітнього компоненту та мінімального порогового рівня оцінки за освітнім компонентом загалом, який складає 60% від максимально можливої кількості балів визначеної відповідними нормативними документами К-ПНУ.

Таблиця відповідності шкал оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти навчальних досягнень здобувачів вищої освіти

Рейтингова оцінка з навчальної дисципліни	Оцінка за шкалою ECTS	Національна шкала оцінювання
90-100	A	зараховано
82-89	B	
75-81	C	
67-74	D	
60-66	E	
35-59	FX	Не зараховано (з можливістю повторного складання)
1-34	F	Не зараховано (з обов'язковим повторним курсом)

Здобувачі вищої освіти, які за результатами підсумкового контролю у формі екзамену отримали незадовільну оцінку, дозволяють ліквідувати академічну заборгованість після належної підготовки.

Визнання результатів неформальної та (або) інформальної освіти.

У випадку, якщо здобувач освіти отримав знання у неформальній та інформальній освіті, зарахування результатів навчання здійснюється згідно Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (Порядок визнання результатів навчання здобувачів вищої освіти, отриманих шляхом здобуття неформальної/інформальної освіти в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка), зокрема, якщо їх тематика відповідає змісту навчальної дисципліни (окремій темі або змістовому модулю).

В неформальній освіті:

- закінчення професійних курсів, семінарів або вебінарів, тематика яких відповідає змісту освітнього компоненту (окремій темі або змістовому модулю);
- підготовка конкурсної наукової роботи;
- призове місце на Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт;
- призове місце на Всеукраїнській студентській олімпіаді.

В інформальній освіті:

- наявність наукової публікації;
- волонтерська діяльність;
- підготовка школярів-призерів інтелектуальних та творчих конкурсів з фізичної культури та спорту, дитячих змагань різного рівня.

Зарахування результатів неформальної / інформальної освіти регулюється «Порядком визнання результатів навчання здобувачів вищої освіти, отриманих шляхом здобуття неформальної / інформальної освіти в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка» (http://surl.li/afkye).

Умови визначення успішного засвоєння освітнього компоненту «Філософія»:

- кредити присвоюються здобувачам вищої освіти після завершення навчальної дисципліни та успішного оцінювання досягнутих ними результатів навчання;
- критерієм успішного проходження здобувачем вищої освіти оцінювання результатів навчання є досягнення ним мінімального порогового рівня оцінок за кожним запланованим результатом навчання освітнього компоненту та мінімального порогового рівня оцінки за освітнім компонентом загалом, яких складає 60 % від максимально можливої кількості балів, визначеної відповідними нормативними документами університету;
- здобувач вищої освіти вважається таким, що має академічну заборгованість за результатами поточного контролю, якщо він не відпрацював пропущені навчальні заняття, не перескладав оцінки 0, 1, 2, 3 отримані на навчальних заняттях, не виконав або виконав модульну контрольну роботу, завдання самостійної та індивідуальної робіт з оцінкою, що становить менше 60 % від максимальної кількості балів, виділених на ці види робіт;
- здобувач вищої освіти, який має академічну заборгованість з освітнього компоненту за результатами поточного контролю, не допускається до екзамену. Рішення про недопущення за поданням викладача приймає декан факультету, його оприлюднюють до початку екзамену. У відомості обліку успішності роблять запис «не допущено»;
- здобувач вищої освіти допускається до складання екзамену після ліквідації академічної заборгованості за результатами поточного контролю;
- здобувач вищої освіти підготувався до екзамену з освітнього компонента, якщо його рейтингова оцінка за результатами екзамену є більшою або рівною 24 балам (60 % від максимально можливої для даної форми контролю кількості балів). Рейтингову оцінку такого здобувача вищої освіти з освітнього компонента визначають як суму рейтингової оцінки за результатами поточної успішності та рейтингової оцінки за результатами екзамену;
- якщо допущений до екзамену здобувач вищої освіти не підготувався (його рейтингова оцінка за результатами екзамену є меншою 24 балів), то бали за екзамен до рейтингової оцінки поточної успішності не додаються, виставляють підсумкову оцінку з освітнього компоненту FX за шкалою ЄКТС та «незадовільно» за національною шкалою;
- здобувачам вищої освіти, які за результатами підсумкового контролю у формі екзамену отримали незадовільну оцінку, дозволяють ліквідувати академічну заборгованість після належної підготовки;
- ліквідацію академічної заборгованості за результатами семестрового контролю дозволяють до початку наступного семестру в час, визначений графіком ліквідації академічної заборгованості, та допускають не більше двох разів: перший раз – викладачеві, другий – комісії яку створюють за розпорядженням декана факультету;
- відповідь здобувача вищої освіти, який ліквідовує академічну заборгованість на засіданні комісії, оцінюють за 100-бальною шкалою без урахування рейтингової оцінки поточної успішності;
- за неуспішного проходження оцінювання результатів навчання за освітнім компонентом кредити здобувачі вищої освіти не присвоюють;

- якщо здобувач вищої освіти, допущений до семестрового контролю не з'явився на семестровий екзамен, у відомості обліку успішності викладач записує «не з'явився». Про незалежні від здобувача вищої освіти причини (у тому числі непрацездатність у зв'язку із хворобою), які підтверджують неможливість його присутності на екзамені, він має негайно повідомити декана факультету.

В умовах застосування дистанційних технологій навчання організація поточного і семестрового контролю відбувається відповідно до «Порядку організації поточного та семестрового контролю із застосуванням дистанційних технологій навчання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (зі змінами)» (http://surl.li/boqhd).

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна (за потребою). Для проведення лекційних занять використовуються мультимедійна лекційна аудиторія, мультимедійний проєктор, екран для проєктора; ноутбук.

13. Рекомендована література

Основні джерела:

1. Філософія: навчально-методичний посібник для студентів спеціальності 014 Середня освіта. Частина 1/ автори-укладачі: М. П. Плахтій, Т. В. Сулятицька [Електронний ресурс]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, **2022**. http://elar.kpnu.edu.ua:8081/xmlui/handle/123456789/6054

2. Методичні рекомендації для підготовки до семінарських занять з філософії /М. П. Плахтій, Т. В. Сулятицька. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, **2023**. 56 с. https://politkaf.kpnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/06/metodychni-rekomendatsii-z-filosofii-suliatytska-t.-v.pdf

3. Бліха В.С., Цимбалюк М.М., Гайворонюк Н.В.та ін. Філософія: підручник. Вид. 2-ге перероб і доп. Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», **2021**. 440 с. https://cutt.ly/z9qgFEs

4. Філософія. Базовий курс: навчальний посібник / В. Л. Петрушенко. – Львів : «Новий Світ-2000», **2026**. – 586 с.

5. Філософія: теоретичний курс : навчальний посібник для студентів закладів вищої освіти / за ред. Я.В. Шрамка. Кривий Ріг: Криворізький державний педагогічний університет, **2021**. https://elibrary.kdpu.edu.ua/handle/123456789/4392

6. Халапсіс О. В. Філософія: підруч. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, **2023**. 196 с.

7. Данильян О. Г. Філософія: підручник / О. Г. Данильян, О. П. Дзьобань. 4-те вид., переробл. Харків: Право, **2023**. 424 с. https://pravo-izdat.com.ua/index.php?route=product/product/download&product_id=4738&download_id=1565&srsltid=AfmBOopeFl4pCb_6BOLQs41fmHb8cIC3O5Gzm4Z5NBORj1djUJ9F6IHm

8. Філософія: навч.-метод. посіб. для здобувачів першого (бакалавр.) рівня вищої освіти за спеціальностями: А4 Середня освіта А4.02 Середня освіта (Мова та зарубіжна література (із зазначенням мови); А3 Початкова освіта; А3 Початкова освіта (мистецтво); А4 Середня освіта (Технології); А5 Професійна освіта (Транспорт) / ДВНЗ «Донбас. держ. пед. ун-т; уклад. Г. Д. Ємельяненко. Дніпро ; Слов'янськ, **2026**. 142 с. https://dspace.ddpu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/cfceac09-9242-47b9-8b14-fa9f7f34707b/content

Допоміжна

Монографії, навчальні посібники:

Філософія: словник термінів та персоналій / В. С. Бліхар, М. А. Козловець, Л. В. Горохова, В. В. Федоренко, В. О. Федоренко. Київ: КВІЦ, 2020. 274 с. https://shron1.chtyvo.org.ua/Avtorskyi_kolektyv/Filosofiia_slovnyk_terminiv_ta_personalii.pdf?

Петрушенко В.Л. Філософський словник: терміни, персоналії, сентенції. Львів: «Магнолія2006», 2021. 350 с

Статті:

Атаманюк З. М. Базові цінності в традиційній культурі українців. *Перспективи*: *соціально-політичний журнал*. **2024**. № 2. С. 65-71. http://dspace.pdpu.edu.ua/handle/123456789/20141

Плахтій М.П., Сулятицька Т.В. Історія української філософії та історія логіки: спільні та відмінні персоналії. *Людинознавчі студії*. Серія «Філософія». Випуск 44. (**2022**) С.235-247. DOI: https://doi.org/10.24919/2522-4700.44.15

Плахтій М. П. Розбудова вищої жіночої освіти в Україні наприкінці XIX - на початку XX століття: історико-філософський аспект. *Педагогічна освіта: теорія і практика: Збірник наукових праць* / Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка; Інститут педагогіки НАПН України [гол. ред. Бахмат Н.В.]. Вип. 32 (1−2022). Київ: Міленіум, **2022**. С. 67-81. https://doi.org/10.32626/2309-9763.2022-32.67-81

Плахтій М.П. Професор Самуїл Шатуновський: логічні дослідження. *Перспективи. Соціально-політичний журнал.* № 1, **2023**. С.13-19. DOI https://doi.org/10.24195/spj1561-1264.2023.1.2

Плахтій М.П., Сулятицька Т.В. Комунікативна природа людського буття. *Актуальні проблеми філософії та соціології.* № 37 (**2022**). С.94-102. DOI https://doi.org/10.32782/apfs.v037.2022.15

Плахтій Маріанна. Логічні погляди Дмитра Чижевського. *Гуманітарні візії.* Том 10, Число 1, **2024.** С.13-17. DOI: https://doi.org/10.23939/shv2024.01.013

Сулятицька Т.В., Плахтій М.П. Освіта в мультикультурному суспільстві. *Перспективи. Соціально-політичний журнал*. № 1, **2022**. С.121-128. DOI https://doi.org/10.24195/spj1561-1264.2022.1.17

Сулятицька Тетяна; Плахтій Маріанна. Ідея природовідповідності в педагогічній системі Григорія Сковороди. *Науковий журнал «Наукові записки Національного університету «Острозька академія» серія «Філософія»*, **2024**, 26: 61-65. DOI: 10.25264/2312-7112-2024-26-61-65. https://journals.oa.edu.ua/Philosophy/article/view/4123

Marukhovska-Kartunova O., Marukhovskyi O., Plakhtiy M., Suliatytska T., & Berezhna M. (**2024**). Social philosophy of mass communication: interaction of media, politics and culture. *Synesis (ISSN 1984-6754)*, *16*(2), 108–121. **(Web of Science)** Retrieved from https://seer.ucp.br/seer/index.php/synesis/article/view/3049

Plakhtii Marianna. Ukrainian Logical Terminology in Stepan Balei's Textbook. *Visnyk of the Lviv University Series Philosophical Sciences* 32 (1):23-35 (**2025**) **DOI** 10.30970/vps.2025.3201.02

Плахтій М.П. МЕТОДОЛОГІЯ НАУКИ У ВИКЛАДІ ДМИТРА ЧИЖЕВСЬКОГО. *Вісник Львівського університету. Серія філос.-політолог. студії*. **2026**. Випуск 64, с.200–208. Visnyk of the Lviv University. Series Philos.-Political Studies. Issue 64, p. 200–208. DOI https://doi.org/10.30970/PPS.2026.64.22 https://fps-visnyk.lnu.lviv.ua/archive/64_2026/24.pdf (Дослідження виконано за підтримки гранту CIUS Research Grant 2025–2026 від Канадського інституту українських студій (CIUS) Університету Альберти).

Інтернетні ресурси

http://www.nbuv.gov.ua	Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського
www.chtyvo.org.ua	Електронна бібліотека «Чтиво»
http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/dovi6.html	Німецька класична філософія
http://diasporiana.org.ua	Студентська бібліотека «Читалка». Бібліотека пропонує безкоштовні електронні підручники з філософії (укр.)
https://filosof.com.ua/	Інститут філософії імені Григорія Сковороди
http://philosobr.pnpu.edu.ua/	Філософські обрії
http://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/ukr0011096	Філософський енциклопедичний словник
https://cutt.ly/ZZZy9g9	Філософський словник термінів і персоналій
https://tureligious.com.ua/	Портал філософія і релігієзнавство
https://zno.osvita.ua/master/ https://zno.osvita.ua/master/tznpk/	Підготовка до ТЗНК